U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **Y. P.**, zast. Mgr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem, se sídlem Šafaříkova 666, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 9. 2009, č. j. 60 Az 37/2008 – 25,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalovaný rozhodnutím ze dne 22. 4. 2008, č. j. OAM-283/VL-19-08-2008, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení zjistil, že žalobce podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl zčásti shodné důvody jako v předchozí žádosti. Předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalovaný nevyhověl a rozhodnutím ze dne 20. 11. 2006, č. j. OAM-1248/LE-SE01-2006, žalobci mezinárodní ochranu neudělil. Vzhledem k tomu, že bylo o předchozí žádosti pravomocně rozhodnuto, žalovaný již skutečnosti, které stěžovatel uvedl v předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany, v rámci tohoto řízení dále neposuzoval. Shledal, že nové důvody spočívající v tom, že by žalobce chtěl v České republice pobývat společně s rodinou a pracovat, nespadají pod žádné ustanovení zákona o azylu, a nejsou tedy důvodem pro mezinárodní ochranu formou azylu. Poukázal rovněž na to, že žalobce nesplňuje ani zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, neboť sňatek se státní příslušnicí České republiky uzavřel v době platnosti soudního vyhoštění, přičemž mu tato okolnost byla známa a musel si být vědom možných důsledků tohoto rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 17. 9. 2009, č. j. 60 Az 37/2008 – 25, zamítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 4. 2008, č. j. OAM-283/VL-19-08-2008, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas blanketní kasační stížnost, kterou doplnil podáním ze dne 4. 11. 2009.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 933/2006, všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu zde citovaná jsou dostupná na www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné, ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany není jenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Zde je nutné uvést, že stěžovatel žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti jeho kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kriterií.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatel označil důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. a namítal, že se správní orgán ve správním řízení nezabýval pronásledováním, pouze konstatoval, že stěžovatel uvedl shodné důvody jako v prvé žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kdy tato byla zamítnuta a tento postup potvrzen krajským soudem i Nejvyšším správním soudem. Správní orgán uzavřel, že *„jelikož v této věci již bylo pravomocně rozhodnuto a řízení nabylo právní moci, správní orgán již dále tyto skutečnosti v rámci tohoto řízení neposuzoval“*. Tento postup správního orgánu stěžovatel pokládal za vadný, neboť i ve druhém řízení o udělení azylu se měl správní orgán zabývat jím sdělenými důvody a ty posuzovat. Poukázal na to, že pokud by uváděl stejné důvody, měl správní orgán postupovat podle § 10a písm. e) zákona o azylu a podle § 25 písm. i) téhož zákona řízení pro nepřijatelnost zastavit. Stěžovatel pokládal postup, kdy správní orgán řízení pro uvádění stejných důvodů nezastavuje, ale odmítá se meritorně zabývat těmito důvody pro udělení mezinárodní ochrany s odkazem, že již dne 20. 11. 2006 obdobnou stěžovatelovu žádost zamítl, za postup nezákonný. Krajský soud na výtky, že takový postup nemá oporu ve správním řádu, zákoně o azylu a že je obecně nepřípustný v azylovém řízení, neboť nezohledňuje změny v čase, reagoval tím, že v dané věci nedošlo k jakékoliv změně a správní orgán by posuzoval tytéž skutečnosti za nezměněných podmínek. Uvedl, že s tímto názorem krajského soudu nesouhlasí a je názoru, že při opakované žádosti o azyl by správní orgán měl meritorně hodnotit veškeré informace sdělené žadatelem a nevzdávat se této povinnosti s odkazem na neměnnost podmínek, když

tedy nevyužil zastavení řízení pro nepřijatelnost. Nadto samotná skutečnost, že mezi oběma žádostmi uplynuly skoro dva roky, vyvrací závěr o nezměněných podmínkách. S ohledem na výše uvedené, že se žádný z předchozích orgánů nezabýval nebezpečím, které stěžovateli hrozí, nerespektoval princip *non-refoulement* a došlo k nezákonnému postupu, nezbývalo mu, než se obrátit kasační stížností k Nejvyššímu správnímu soudu a žádat zrušení nezákonného rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud předesílá, že *„hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávaní opakovaných žádostí.“* (srov. rozsudek ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65, dostupný na www.nssoud.cz).

K otázce správnosti postupu správního orgánu v řízení o žádosti cizince, jenž podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl zčásti shodné skutečnosti jako ve své předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany a zčásti skutečnosti nové, které nebyly bez jeho zavinění předmětem zkoumání důvodu pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím řízení, se Nejvyšší správní soud vyjádřil již v rozsudku ze dne 20. 11. 2009, č. j. 1 Azs 104/2008 – 61, dostupném na www.nssoud.cz, v němž dospěl k závěru, že v takové situaci postupoval správní orgán v souladu se zákonem o azylu, jestliže se žádostí zabýval pouze v rozsahu tvrzení, které lze považovat za přípustná podle § 10a písm. e) zákona o azylu. Z výše uvedeného plyne, že žalovaný nikterak nepochybil, pokud se skutečnostmi, jež stěžovatel uvedl již v předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany, dále nezabýval.

Zásada *non-refoulement*, která zabezpečuje, že uprchlík nebude, ani pokud mu z různých důvodů nebude udělen azyl, vydán do země, kde by byl zásadním způsobem objektivně ohrožen na životě, svobodě či tělesné integritě, má ve vnitrostátní úpravě promítnutí v institutu tzv. doplňkové ochrany (srov. § 14a zákona o azylu). Povinností správního orgánu i soudu je zabývat se možnou existencí těchto důvodů v případě jakéhokoli procesního režimu rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu (k tomu viz rozsudek devítičlenného rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 28. 1. 2009, č. j. 1 Azs 96/2006 - 80, dostupný na www.nssoud.cz); současně platí, že *„okolnosti stanovené jako překážky vycestování v § 91 zákona o azylu (nyní doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu), nejsou totožné s důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona téhož zákona; správní orgán i soud se jimi proto zabývají samostatně.“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2006, č. j. 5 Azs 7/2003 - 60, dostupný na www.nssoud.cz).

Vyhodnocení *nebezpečí vážné újmy* představuje aplikaci typického neurčitého právního pojmu a jeho naplnění závisí vždy na úvaze správního orgánu, který vychází ze skutkových okolností konkrétního případu, z informací o zemi původu žadatele, a dále především z věrohodnosti tvrzení předložených žadatelem o udělení mezinárodní ochrany. Je nepochybné, že intenzita nebezpečí vážné újmy (zde mučení, nelidského či ponižujícího

zacházení nebo trestání) musí vykazovat určitou úroveň. To platí i o riziku, že k této vážné újmě dojde (obdobně viz rozsudky ze dne 14. 1. 2009, č. j. 9 Azs 69/2008 - 79, či ze dne 19. 3. 2008, č. j. 9 Azs 175/2007 - 49, oba dostupné na www.nssoud.cz). Touto potřebnou mírou intenzity nebezpečí vážné újmy se zabýval Evropský soud pro lidská práva, a sice v rozsudku ze dne 30. 10. 1991 ve věci *Vilvarajah a další proti Spojenému království*, stížnosti č. 13163/87, 13164/87, 13165/87, 13447/87, 13448/87, a v rozsudku ze dne 25. 3. 1993, ve věci *Costello-Roberts proti Spojenému království*, stížnost č. 13134/87. Podle prvního z citovaných rozsudků pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který stanoví zákaz mučení a nelidského či ponižujícího trestání nebo zacházení [srov. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu]. Podle posléze citovaného rozsudku, aby bylo možné pokládat trest za ponižující a aplikovat na něj čl. 3 citované úmluvy, musí ponížení a pokoření, které tento trest provázejí, dosáhnout mimořádné úrovně, jejíž zhodnocení závisí na souhrnu všech okolností případu.

Správní orgán se problémem, zda stěžovateli v případě návratu do vlasti hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy, zabýval a dospěl k závěru, že nikoli. Na základě informací o zemi původu, jež jsou založeny ve správním spisu, vyloučil, že by byl stěžovatel v případě návratu na Ukrajinu vystaven hrozbě mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání [§ 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu]. V průběhu správního řízení totiž vypověděl, že s ukrajinskými orgány neměl žádné problémy. Správní orgán ani nezjistil, že by neúspěšní žadatelé o udělení mezinárodní ochrany byli z tohoto důvodu na Ukrajině jakkoli perzekuováni. Důkladně se rovněž zabýval novou skutečností, jež stěžovatel uvedl nad rámec své předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a sice že stěžovatel uzavřel dne 9. 11. 2007 sňatek se státní příslušnicí České republiky, s níž by zde rád žil. Zcela správně shledal, že za situace, kdy stěžovateli v době uzavírání manželství bylo uloženo správní vyhoštění, musel si být vědom možných důsledků tohoto rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Správní orgán rovněž s ohledem na časovou souvislost uzavření manželství (po nabytí právní moci trestního rozsudku, jímž mu byl uložen mimo jiné trest vyhoštění z území České republiky), označil sňatek stěžovatele za účelově uzavřený. Z tohoto důvodu nepovažoval jejich vztah za natolik zakořeněnou vazbu, která by měla být překážkou vycestování stěžovatele, aby na ni bylo možné vztáhnout čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. S přihlédnutím ke stupni společenské nebezpečnosti, ohrožení majetku a obecného zájmu, je trest vyhoštění podle správního orgánu přiměřený. Správní orgán tak se zřetelem k výše uvedenému neshledal, že by vycestování stěžovatele bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky [§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu]. Nejvyšší správní soud se se závěry, k nimž správní orgán i krajský soud při posuzování, zda stěžovatel v případě návratu do země původu nebude vystaven hrozbě skutečného nebezpečí vážné újmy, dospěly, ztotožňuje. Tyto závěry jsou rovněž v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, uvést lze například rozsudek ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 – 69, rozsudek ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 – 44, nebo rozsudek ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu (citované rozsudky jsou dostupné na www.nssoud.cz) poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za této

situace Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. února 2010

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu